

Vergaderjaar 2003–2004

28 479

Rechtspositie van politieke ambtsdragers

Nr. 6

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 juni 2004

Inleiding

Met deze brief breng ik u op de hoogte van de resultaten van het door mijn ministerie gecoördineerde onderzoek Topinkomens in de (semi-)publieke sector over 2002. Het doel van het onderzoek is het maken van een inventarisatie van de hoogte, samenstelling en ontwikkeling van de lonen van de hoogst leidinggevenden in de (semi-)publieke sector¹. De marktsector blijft in het kader van dit onderzoek buiten beschouwing, onderzoek aldaar wordt uitgevoerd door de Arbeidsinspectie.

De resultaten van dit onderzoek zijn betrokken in het kabinetsstandpunt op het advies van de commissie Dijkstal en bij de uitwerking van het beleid ten aanzien van de openbaarmaking van de topinkomens in de publieke en de semi-publieke sector (kamerstuk 28 479, nr. 7).

Beloning in de (semi-)publieke sector

In 2002 zijn 4 589 topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector waargenomen met een jaarinkomen van ten minste € 60 000. Hiervan ontving 13% een jaarsalaris dat uitgaat boven dat van een minister (€ 120 000 of meer). Dit aandeel varieert sterk binnen de (semi-)publieke sector. Het liep uiteen van 61% bij ziekenhuizen (119 functionarissen) tot 1% bij de waterschappen (2 functionarissen). Ook bij universiteiten/onderzoekinstellingen ontving een meerderheid van de waargenomen topfunctionarissen een jaarinkomen van € 120 000 of meer (54% oftewel 38 functionarissen).

Ontwikkeling van de beloning topfunctionarissen (semi-)publieke sector

Gemiddeld nam het jaarinkomen van een topfunctionaris in de (semi-)publieke sector met 11,9% toe van 2001 op 2002. Dit percentage varieerde van 5,5% bij de publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties (niet te verwarren

¹ Het rapport is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

met publiekrechtelijke ZBO) tot 16,2% bij gemeenten/gemeentelijke diensten. Opvallend is dat de hoge inkomensgroei bij gemeenten/gemeentelijke diensten niet heeft geleid tot een relatief hoog gemiddeld inkomen. In 2002 lag het gemiddelde inkomen onder de topfunctionarissen in deze sector op € 77 100. Blijkbaar is sprake van een inhaalslag onder de topfunctionarissen bij gemeenten/gemeentelijke diensten.

Waardering van de resultaten

Een loonontwikkeling van gemiddeld bijna 12% bij topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector is erg hoog. Bij het vorig onderzoek, dat betrekking had op de jaren 1999 en 2000 bedroeg de stijging nog 5,3%. Ook in de marktsector is de ontwikkeling van de topsalarissen minder hoog met gemiddelde 8,5%¹. De redenen voor de loonstijging hebben waarschijnlijk maken met de economie die aan het einde was van een hoogtij en de daarmee gepaard gaande krapte op de arbeidsmarkt waarmee veel (decentrale) overheden en (semi-)publieke instellingen kampten. Specifiek voor de gemeenten en gemeentelijke diensten hebben de gemeentelijke herindelingen, die hebben plaatsgevonden vlak voor en in de periode waarop het onderzoek betrekking heeft, een belangrijke rol gespeeld in de loonsverhogingen.

In individuele en bijzondere gevallen kan een hoge loonontwikkeling te rechtvaardigen zijn en het moet mogelijk zijn dat een instelling op centraal niveau daarop beleid voert. Maar de gemiddelde loonontwikkeling van de (semi-) publieke sector als geheel mag niet te hoog worden. Als gevolg van het openbaarmakingsbeleid zullen de (top)medewerkers van organisaties waarvan de lonen uitstijgen boven dat van een minister openbaar worden gemaakt.

De bestuurders van de organisaties die benaderd zijn om aan dit onderzoek deel te nemen ontvangen een afschrift van het rapport. Bij deze gelegenheid zal ik hen oproepen om de loonontwikkeling bij de top te matigen. In het bijzonder zal ik hiertoe de gemeenten oproepen en de rapportage aan de orde stellen in het bestuurlijk overleg dat ik met hen voer.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes

¹ Uit Arbeidsvoorwaardenontwikkeling in 2002 van de Arbeidsinspectie blijkt dat de totale loonstijging van topfunctionarissen tussen de 7,2% en 18,4% ligt, afhankelijk van het functieniveau. Het gemiddelde bedraagt 8,5%.